

VATTANI SEVMOQ IYMONDANDUR

Turgunboyev Toxir

Fargona davlat universiteti harbiy ta'lim fakulteti o'qituvchisi

Annotatsiya: *Vatan – bu insonning tug'ilib o'sgan yeri, uning go'daklik chog'idanoq mehr qo'ygan o'chog'i, mahallasi va qishlog'i bilan ta'riflanadi. Vatan so'zi arab tilida tug'ilib o'sgan joy, ona yurt ma'nosini anglatadi. Vatanga muhabbat yuksak insoniy fazilat.*

Kalit sozlar: *Vatan, Farobiy, Mo'g'ul hukmdorlari Najmiddin*

Vatan – bu insonning tug'ilib o'sgan yeri, uning go'daklik chog'idanoq mehr qo'ygan o'chog'i, mahallasi va qishlog'i bilan ta'riflanadi. Vatan so'zi arab tilida tug'ilib o'sgan joy, ona yurt ma'nosini anglatadi. Vatanga muhabbat yuksak insoniy fazilat. Bu borada: “Vatanni sevmoq imondandir” hikmatini esga olishning o'zi kifoyadir. Bizga ma'lumki, Vatanga bo'lgan muhabbat joy, makon va vaqt tanlamaydi. Vatan muzliklarda, sahrolarda, changalzorlarda bo'lishi mumkin. Bu tuyg'u inson tug'ilishi bilan vujudga kelib, vafot etishi bilan o'z poyoniga yetadi. Vatanga mehr esa, ona suti bilan qalbga singadi. Shu o'rinda Imom Buxoriy, Imom Termiziy, Burhoniddin Marg'inoniy, Qaffol Shoshiy, Farobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali ibn Sino, Al-Xorazmiy, Mirzo Ulug'bek, Ahmad Farg'oniy, kabi buyuk allomalarimiz Vatanga bo'lgan kuchli muhabbatlari tufayli ko'plab asarlarini yurt nomi bilan bog'laganlari tarixdan ma'lum. Buyuk ajdodlarimiz Najmiddin Kubro vatan himoyachisi qanday bo'lishiga yorqin misol bo'la oladi. Minglab muridlarga ega bo'lgan bu tariqat peshvosi mo'g'ullar bostirib kelganligidan xabar topgach, birinchilardan bo'lib Vatan himoyasiga o'tlanadi. Mo'g'ul hukmdorlari Najmiddin Kubroning xalq orasidagi obro'-e'tiborini ko'rib, unga shaharni tashlab, o'zi ixtiyor qilgan tarafga ketishini taklif qiladi. Biroq Vatanini o'z jonidan ustun bilgan Najmiddin Kubro bosqinchilarga qarshi jangga kirishadi, lashkarlarni olg'a chorlab borayotganida shahid bo'ladi. Jaloliddin Manguberdining esa mohir lashkarboshiligi, jasorati va mardligi mo'g'ul imperiyasi hukmdori Chingizxonni lol qoldirgani tarix sahifalaridan ma'lum. U Jaloliddinning sha'niga maqtov so'zlarini izhor etib: “Otdan dunyoda hali bunday o'g'il tug'ilmagan. U sahroda sher kabi g'olib jangchi, daryoda esa nahang (akula) kabi botirdir”, deydi va o'g'illariga yuzlanib: “Otaga shunday o'g'il zarurki, u ikki girdob – olov va suv girdobidan ozodlik maydoniga chiqa oladi”, deb ta'riflashi uning mardligini tan olganini anglatadi. Bir so'z bilan

aytganda, ming yillar davomida yurtimizni istilo qilganlar oz bo‘lmagan. Biroq barcha zamonlarda ham o‘z yurtini himoyalash maqsadida bosqinchilarga qarshi ozodlik bayrog‘ini baland ko‘targan vatanparvar yo‘lboshchilar, millat qahramonlari halqimiz dushmanlari bilan tinimsiz kurash olib borgan. Shu sababli, Vatanni sevish uni himoya qilish naqadar savobli ish ekanligi, Vatanga xiyonat qilish esa kechirilmaydigan katta gunohligini ko‘rishimiz mumkin. Ammo ayrim kishilar o‘z Vatani tashlab o‘zga yurtlarda vatangadolik qilib yurganliklari hech kimga sir emas. Bobolarimizdan meros bo‘lib kelayotgan “O‘zga yurtda shoh bo‘lguncha o‘z yurtning gadosi bo‘l” degan hikmatli so‘zga ko‘ra, bu insonlarda na vatan, na insoniylik, na ota-onaga bo‘lgan hurmat, aka-uka, opa-singilga bo‘lgan mehr, qavmu qarindosh va qo‘ni qo‘shnichilikka nisbatan oqibatni aks etmaganini ko‘rishimiz mumkin. Ularning ayrimlari esa turli radikal diniy ekstremistik tashkilot va oqimlarga qo‘shilib ketayotgani kishini ajablantiradi. Ular o‘zga ayrim manfaatdor yovuz kishilarning nayrangiga uchib o‘z vatanidan, oilasidan hatto ota-onasidan ham voz kechib ketmoqda...

Bunday xislat insoniylik mezoniga ham to‘g‘ri kelmaydi. Zero, inson o‘z Vatani ravnaqi uchun fidoiylik ko‘rsatishi, bu yo‘lda kerak bo‘lsa, jonini ham berishga tayyor bo‘lishi lozimdir. Vatanni sevish va ayniqsa, bu sevgini amalda namoyon qilish unchalik oson ish emas. Bu insondan juda katta jasoratni, bardoshni, chidamni talab qiladi. Qizig‘i shundaki, Vatan o‘z farzandlaridan har bir lahza jon fido qilishini talab qilmaydi. Bu yo‘lda sodir bo‘ladigan fidoiylik eng yuksak jasorat bo‘lib, u kutilmagan hollarda ro‘y beradi.

Lekin Vatan sevgisi insondan bir qarashda mahobatli ko‘rinmaydigan, insonning oddiy faoliyatidan kam farq qiladigan, aslida esa juda mashaqqatli mehnatdan iborat bo‘lgan kundalik jasoratni talab qiladi.

Donishmandlardan birining aytishicha: “Vatan bir bog‘dir, Vatanning sodiq farzandlari bu bog‘ni o‘z yurak qonlari ila sug‘armaklari darkordir...” O‘zini vatan farzandi deb hisoblovchi inson butun tanu joni bilan yurak qoni ila vatan bog‘ini yashnatish uchun xizmat qilishi kerak.

“Vatan ostonadan boshlanadi”, deganlaridek Vatan har bir kishining o‘z qalbidan vijdonidan boshlanadi. Ya’ni, har kishining qalbida Vatanning jajji qiyofasi yashaydi. Vatan – biz nafas olayotgan havodir. Vatanning bir zarrasi ekanini anglamoq kishi uchun iftixor va sharafdir. Shu sababli vatanni sevmoq, qadrlamoq va ravnaqi hamda shonu sharafi uchun xizmat etmoq kerak.

Köplab davlatlarda arzimagan sabablarni rökach qilib oilalar buzilishi yuzaga kelmoqda. Bu esa vatanimizni ham chetlab ötgani yöq. Oqibatda norasida gödaklar yetim bölib qolmoqda. Bu esa bolalar kelajagiga jiddiy ta'sir etmoqda. Yetim bolani

köngli kamtik bölib, kamtik joyni turli maqsaddagi kishilar töldirishga urinishi ehtimoldan xoli emas. Mana shunday kemtikni vatanparlik ruhida töldiraylik. Bir birimizga mehr-oqibatli bölaylik. Zero bolalar oiladagi mehrni körib vataniga öz muhabbatini baxshiyda eta olsin. Biz insonlardan nima qoladi, yaxshi amal yaxshi nom. Hatto buyuk Iskandar ham ölimidan söng tobutidan qölini chiqarib ketdi. Iskandar hayoti bizga ibrat maktabi emasmi? U yurti uchun buyuk ishlarni qildi. Uning birgina shu amali kelajak uchun örnak deb bilaman. Xozirda köplab jabhalarda islohotlar ketmoqda. Vatandoshlarimizni fikrini ekologik madaniyatga qaratmoqchiman. Bunga esa be e'tiborlik bilan kelajakka bolta urmaylik. Vatanparlik yölida e'tibor chekka hududlarda ham olib borilishini istardim. Ushbu masalada bir yoqadan bosh chiqarilsa, yosh avlodni vatanparvarlik tuyg'ularini jushqunlantira olamiz deb öylayman. Ana ushandagina bu sohada g'alabaga erishar edik. G'alaba yölida tortilgan har qanday azob muqaddasdir. Mahallalarni közga köringan joylarida sport kompleksi, shinamgina kutubxona barpo etilsa vatan ravnaqiga özini oliy janob hissasini qösha oladigon yoshlar yetishib chiqishiga ishonaman. Zeroki vatan ravnaqini yoshlar ta'lim tarbiyasidan boshlamas ekanmiz, kelajakda yomon oqibatlarga olib kelishi mumkin. Bobomiz Abdulla Avloniy ham "ta'lim tarbiya biz uchun yo hayot-yo mamot, yo najot-yo xalokat, yo saodat-yo falokat masalasidir"-deb bir asr muqaddam be'jiz aytmagan. Pullarimizni qayerdagi hayu-havasga emas, yoshlarimiz kelajagiga sarf etsak maqsadga erishamiz.

Hulosa örnida shuni alohida aytishim mumkinki, bu aziz va muqaddas vatan sizni bizlarga kecha yoki bugun bunyod etilmagan. Bu muqaddas vatan buyuk ajdodlardan avlodlarga me'rosdir. Shuning uchun vatan taraqqiyoti yölida ozmi, köpmi qöldan kelgancha öz hissamizni qöshish barchamizni burchimiz. Ushbu blokpost orqali vatanim hayotida salgina özgarish kirita olganimda edi. Men uchun bu eng katta baxt bölgan bölar edi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Axatov, S. A., & Akhmatkulov, U. M. (2021). Basics of pre-conscription military training subject. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 11(8), 441-447.
2. Saidov, I. M., Axmatqulov, U. M., & Abdullayev, B. T. (2020). OMMAVIY VA INTERNET AXBOROT RESURSLARINING YOSHLARDA VATANGA SODIQLIK TUYG'ULARINI SHAKLLANTIRISHDAGI BOG'LIQLIKLAR. *Academic research in educational sciences*, (4), 199-203.
3. Собиров, О. Ф., & Ахмадқулов, У. М. (2019). СОВРЕМЕННЫЕ ИНФОРМАЦИОННЫЕ И ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТЕХНОЛОГИИ. *Мировая наука*, (11), 306-308.
4. Ахматқулов, У. М. (2022). ЁШЛАРНИ РУҲИЙ ВА ЖИСМОНАН ЕТУКЛИК ДАРАЖАСИНИ ШАКЛЛАНИШИГА ИЖТИМОЙ МУҲИТ ВА ТАРБИЯ УСЛУБЛАРИНИ ТАЪМИНЛАШ. *ЎЗДК О'QITUVCHI*, 2(23), 161-164.
5. Махамаджонович, А. У. (2022). ИЖТИМОЙ ҲОЛАТ ВА ТА'ЛИМ-ТАРБИЯНИНГ ВАТАНПАРВАРЛИК ХИССИЙОТЛАРИНИ ШАКЛЛАНИШИДАГИ АҲАМИЯТINI БАҲОЛАШ. *ЎЗДК О'QITUVCHI*, 2(23), 171-177.
6. Махамаджонович, А. У., Шукорович, И. Ж., & Баходирович, У. С. (2022). THE METHOD OF FORMING A SENSE OF LOYALTY TO THE HOMELAND IN YOUNG PEOPLE BEFORE THE DRAFT. *ЎЗДК О'QITUVCHI*, 2(23), 184-189.
7. Ахматқулов, У., & Хамдамова, М. (2022). ЁШЛАРНИ ВАТАНПАРВАРЛИК РУҲИДА ТАРБИЯЛАШ-ФУҚАРОЛИК ПОЗИЦИЯСИНИ ШАКЛЛАНТИРИШНИНГ АСОСИ СИФАТИДА. *ЎЗДК О'QITUVCHI*, 2(20), 115-118.